

*Министерство за финансии на Република Македонија
Сектор за управување со јавен долг*

**ПУБЛИКАЦИЈА бр. 4
Септември – Октомври 2006
ПАЗАР НА ДРЖАВНИ ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Содржина во овој број

- 1 Настани кои го одбележаа финансискиот пазар изминатиот период**
 - 1.1 Движења на финансискиот пазар во Р. Македонија**
 - 1.2 Презентации за пазарот на ДХВ**
- 2 Пазар на државни хартии од вредност**
 - 2.1 Примарен пазар**
 - 2.2 Секундарен пазар**
 - 2.2.1 Македонска берза**
 - 2.2.2 Пазар преку шалтер**
- 3 Календар на аукции за четврт квартал во 2006 и прв квартал во 2007 година**
- 4 Овластени директни учесници (податоци, контакти и провизии)**
- 5 Контакти**

Ноември, 2006

Министерство за финансии на Република Македонија
Сектор за управување со јавен долг

1 НАСТАНИ КОИ ГО ОДБЕЛЕЖАА ФИНАНСИСКИОТ ПАЗАР ИЗМИНАТИОТ ПЕРИОД

1.1 Движења на финансискиот пазар во Р. Македонија

На 26.10.2006 година Министерството за финансии емитуваше 2-годишна државна обврзница, втора во текот на оваа година. На аукцијата беше понуден износ од 300 милиони денари, а побарувачката за истата изнесуваше 552 милиони денари. Постигнатиот пондериран принос од 9,331% бележи пад спореден со аукцијата на 2-годишната државна обврзница одржана кон крајот на април кога истиот изнесуваше 9,438%. Во сопственичката структура доминантно учество имаат банките со 70% додека останатиот дел им припадна на небанкарските субјекти. Исто така, значајно е и учеството на странските инвеститори и тоа со 8% во реализираниот дел од аукцијата.

Согласно Календарот за емисија на државни хартии од вредност (ДХВ) во 2006 година, а како резултат на огромниот интерес за купување на ДХВ, Министерството за финансии на 23.11.2006 година за прв пат ќе емитира 3-годишна државна обврзница.

Што се однесува до движењето на каматните стапки на ДХВ во изминатиов период од два месеца истите бележат нагорен тренд. Ова особено можеме да го забележиме кај 3-месечните ДХВ кај кои после континуираниот пад се до крајот на август достигнувајќи вредност од 5,96%, забележано е зголемување од 5,99% на почетокот на септември па се до 6,32% на крајот на ноември.

Слични движења на каматните стапки се забележаа и кај 6-месечните ДХВ со таа разлика што после зголемувањето од 6,56% во месец август на 6,97% во септември, каматната стапка на аукцијата одржана во месец октомври забележаа пад и го достигна нивото од 6,88%. Од друга страна каматните стапки на 12-месечните ДХВ го задржаа истото ниво од претходната аукција односно 8,66%.

Споредбената анализа на движењата на каматните стапки на ДХВ во 2005 и 2006 година сугерира тренд на значително намалување. Илустративно, пондерираната каматна стапка на 3-месечните државни записи во октомври 2005 година изнесуваше 9,80%, додека на истата аукција во 2006 година пондерираната каматна стапка се намали за повеќе од 3,5 процентни поени и истата изнесуваше 6,27%. Кај 6-месечните записи каматната стапка во октомври 2005 изнесуваше 10,08% и со перманентно намалување на каматната стапка во текот на годината во октомври 2006 истата изнесуваше 6,88%. Трендот помалку или повеќе е сличен и кај останатите ДХВ.

*Министерство за финансии на Република Македонија
Сектор за управување со јавен долг*

1.2 Презентации за пазарот на ДХВ

Согласно утврдената стратегија за развој на пазарот на ДХВ, Министерството за финансии во периодот од 16 до 18 Октомври 2006 година изврши презентации за функционирањето на пазарот на ДХВ во Република Македонија. Презентациите имаа едукативен и информативен карактер за запознавање на пошироката јавност со новините кои се воведоа на пазарот на ДХВ во изминатиот период.

На презентациите беа поканети преставници од 200 правни субјекти (фирми, штедилници, осигурителните компании и маркетинг агенции) во Република Македонија. На истите беше забележана задоволителна посетеност, а исто така беше пројавен огромен интерес за пазарот на ДХВ во Република Македонија, што беше потврдено со нивното основно познавање за функционирањето на овој пазар како и нивното досегашно учество на аукциите на ДХВ. Презентациите одржани во овој период преставуваат продолжување на праксата која што ја започна Министерството за финансии од пред една година и имаат за цел продлабочување на пазарот на ДХВ и проширување на базата на инвеститори.

Презентациите за пазарот на ДХВ беа отворени од министерот за финансии Д-р Трајко Славески и заменик министерот М-р Предраг Трпески кои во своите излагања ги запознаа присутните со тековните состојби на пазарот на ДХВ како и за идните активности кои се планираат да се воведат на пазарот на ДХВ.

Министерство за финансии на Република Македонија
Сектор за управување со јавен долг

2 ПАЗАР НА ДРЖАВНИ ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

2.1 Примарен пазар

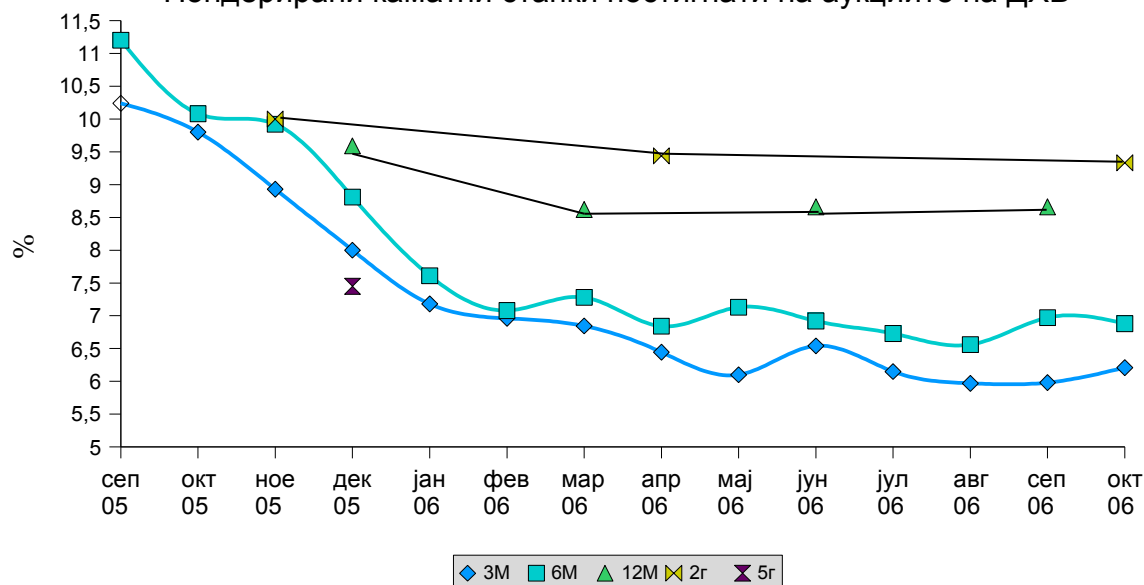
	Резултати од аукции на ДХВ за септември 2006				
	3 месеци	6 месеци	12 месеци		
	DZ2006/17-91	DZ2006/18-91	DZ2006/09-182	DZ2006/03-364	
ISIN код	MKMINFDZ6175	MKMINFDZ6183	MKMINFDS6091	MKMINFDY6036	
Денови на достасување	91	91	182	364	
Дата на аукција	05.09.2006	19.09.2006	05.09.2006	19.09.2006	
Дата на достасување	06.12.2006	20.12.2006	07.03.2007	19.09.2007	
Максимална каматна стапка	6,30	6,49	7,28	9,00	
Минимална каматна стапка	5,50	5,50	6,00	8,23	
Просечна каматна стапка	5,99	5,96	6,97	8,66	
Просечна цена	98,5089	98,5161	96,5974	91,9495	
Понуда	1.070.000.000	1.950.000.000	400.000.000	300.000.000	
Побарувачка	1.507.620.000	1.012.650.000	287.520.000	300.840.000	
Реализација	1.070.000.000	1.012.650.000	287.520.000	300.000.000	
Bid to cover ratio*	1,41	1	1	1	
Доставени понуди	65	54	16	25	
Прифатени понуди	50	54	16	25	
	Резултати од аукции на ДХВ за октомври 2006				
	3 месеци	6 месеци	2 години		
	DZ2006/18-77	DZ2006/19-90	DZ2006/20-91	DZ2006/10-181	DO2006/02-1008
ISIN код	MKMINFDZ6183	MKMINFDZ6191	MKMINFDZ6209	MKMINFDS6109	MKMINF20G036
Денови/години на достасување	77	90	91	181	2
Дата на аукција	03.10.2006	10.10.2006	24.10.2006	10.10.2006	26.10.2006
Дата на достасување	20.12.2006	10.01.2007	24.01.2007	11.04.2007	30.10.2008
Максимална каматна стапка	6,37	6,70	6,48	7,29	9,481
Минимална каматна стапка	5,67	5,50	5,50	6,00	9,000
Просечна каматна стапка	6,11	6,22	6,31	6,88	9,331
Просечна цена	98,7108	98,4692	98,4303	96,6546	99,420
Понуда	600.000.000	1.745.000.000	1.350.000.000	350.000.000	300.000.000
Побарувачка	922.500.000	1.221.200.000	1.482.360.000	536.600.000	552.550.000
Реализација	600.000.000	1.221.200.000	1.350.010.000	350.000.000	300.000.000
Bid to cover ratio*	1,54	1	1,1	1,53	1,84
Доставени понуди	25	48	45	17	38
Прифатени понуди	15	48	32	17	33

* овој коефициент ја прикажува покриеноста на реализацијата со побарувачката

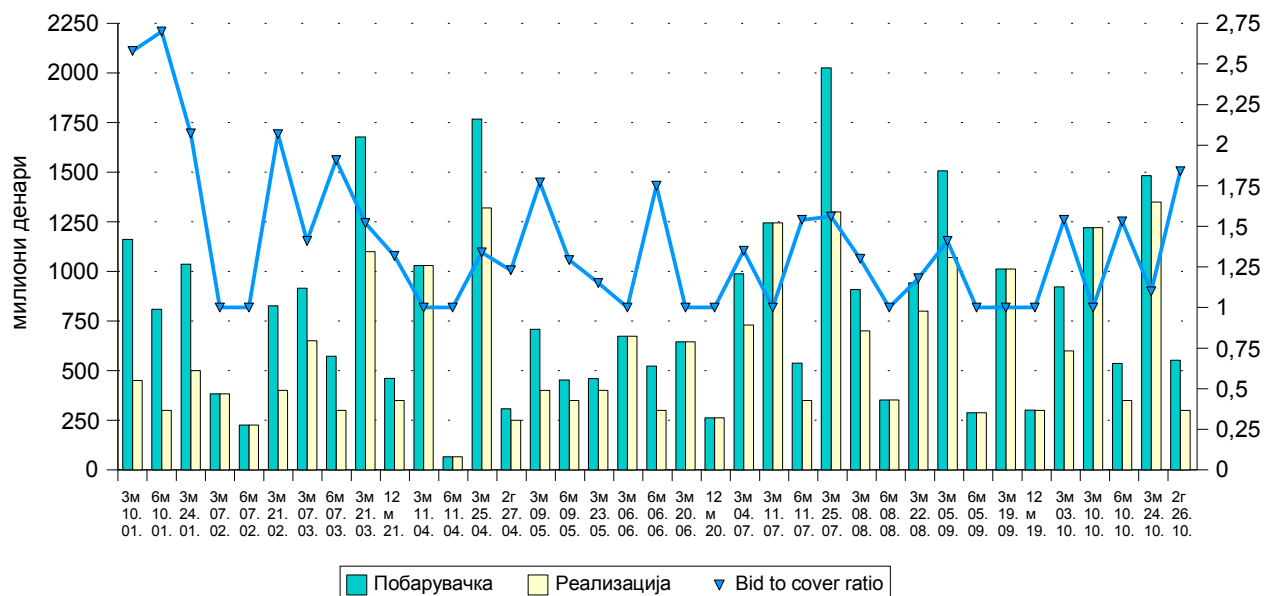
Министерство за финансии на Република Македонија
Сектор за управување со јавен долг

Пондерирани каматни стапки постигнати на аукциите на ДХВ

Извор: Министерство за финансии

Побарувачка и реализација на ДХВ на аукциите јан-окт 2006

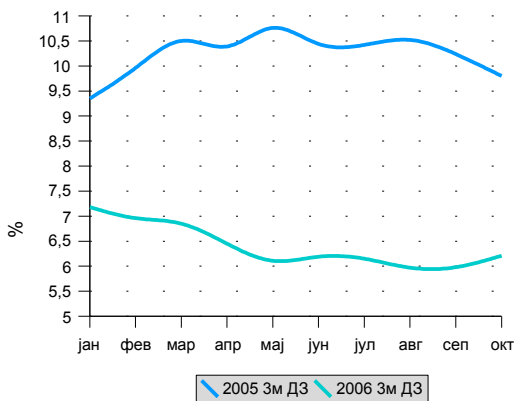

Извор: Министерство за финансии

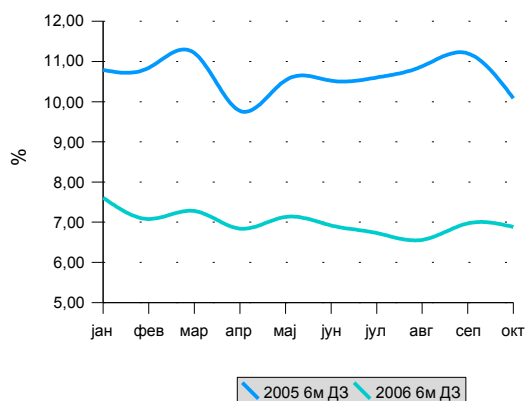

Министерство за финансии на Република Македонија
Сектор за управување со јавен долг

Пондерирани каматни стапки на 3м ДЗ јан-окт 2005 и 2006

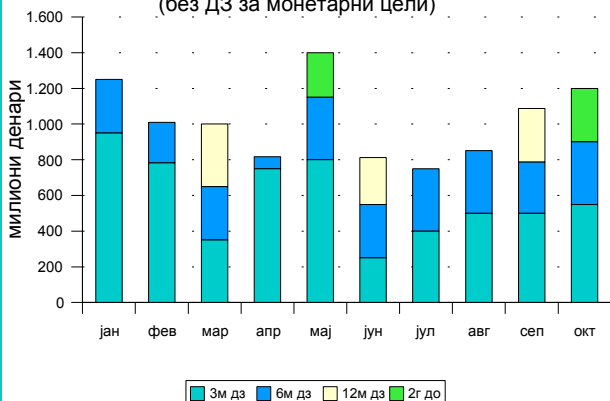

Пондерирани каматни стапки на 6м ДЗ јан-окт 2005 и 2006

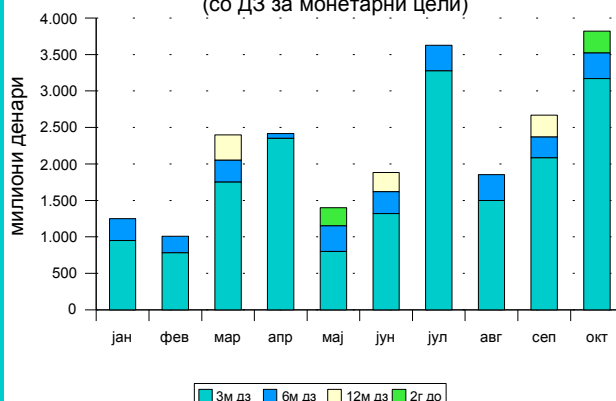

Извор: Министерство за финансии

Реализирани ДХВ во 2006, по месеци
(без ДЗ за монетарни цели)

Реализирани ДХВ во 2006, по месеци
(со ДЗ за монетарни цели)

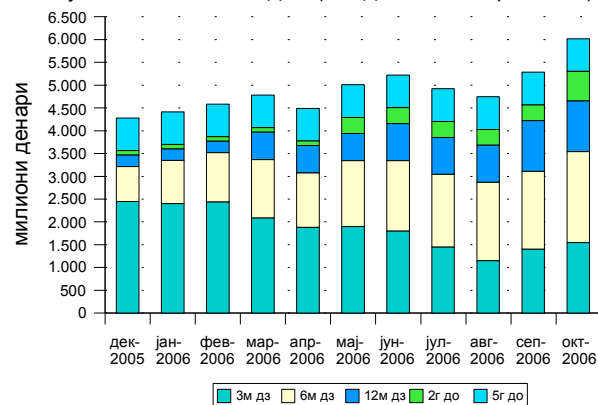

Извор: Министерство за финансии

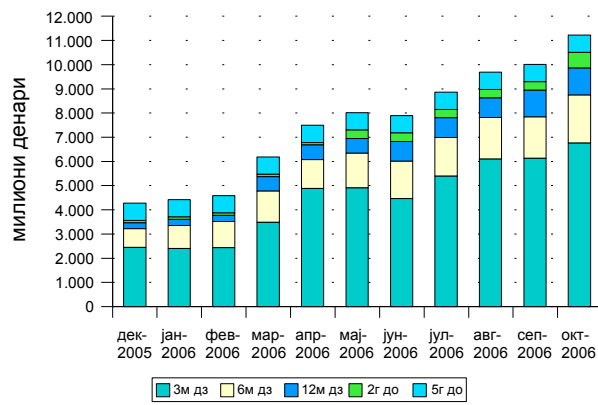

Министерство за финансии на Република Македонија
Сектор за управување со јавен долг

Состојба на недостасани ДХВ (без ДЗ за монетарни цели)

Состојба на недостасани ДХВ (со ДЗ за монетарни цели)

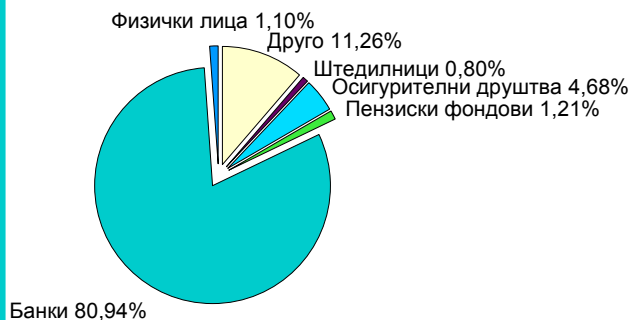

Извор: Министерство за финансии

Сопственичка структура на недостасани ДХВ, август 2006

Сопственичка структура на недостасани ДХВ, октомври 2006

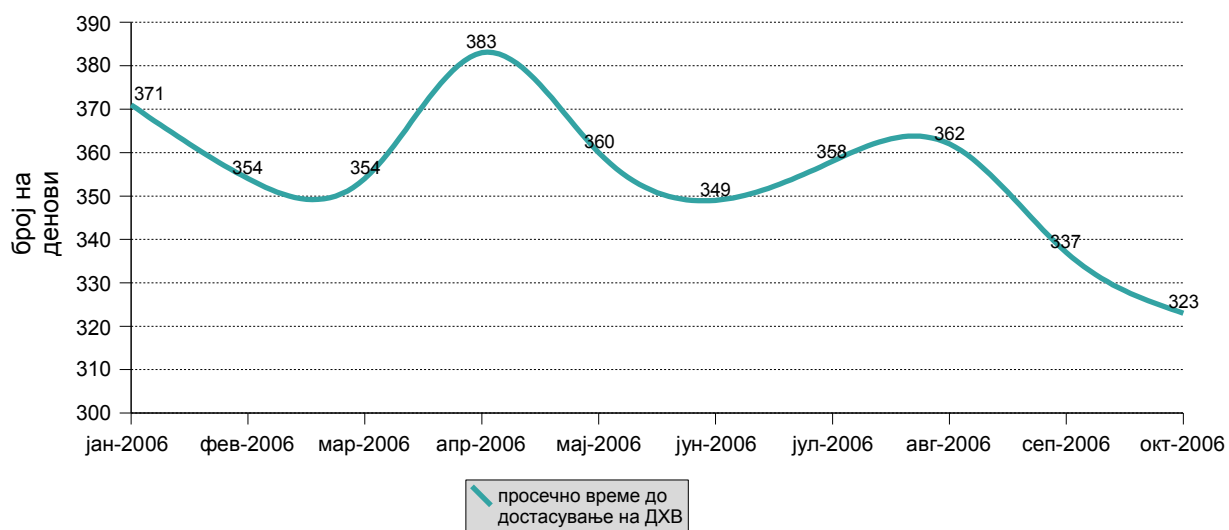

Извор: Министерство за финансии

Министерство за финансии на Република Македонија
Сектор за управување со јавен долг

Просечно време на достасување (Average time to maturity-ATM*) на портфолиото со континуирани државни хартии од вредност

*Average time to maturity (ATM) е индикатор кој го покажува ризикот од рефинансирање кој е особено релевантен кога достасаниот долг е потребно да се рефинансира со дополнителна емисија на нов јавен долг. ATM ја покажува просечната должина на време кога хартијата од вредност доспева и ја укажува сензитивноста на фондовите со фиксен приход врз промената на каматните стапки. Доколку просечната должина на време кај ATM е поголема, истата имплицира на поголемата чувствителност на промената на каматните стапки.

	Државни записи		Државни обврзници				Вкупно	
	31 ^{ви} август 2006	31 ^{ви} октомври 2006	2 години		5 години		31 ^{ви} август 2006	31 ^{ви} октомври 2006
Duration*			31 ^{ви} август 2006	31 ^{ви} октомври 2006	31 ^{ви} август 2006	31 ^{ви} октомври 2006	31 ^{ви} август 2006	31 ^{ви} октомври 2006
Просечно денови	104,52	96,43	533,62	574,29	1.345,71	1.284,71	335,20	300,64
Просечно години	0,29	0,26	1,46	1,57	3,69	3,52	0,92	0,82

*Duration е индикатор кој го покажува ризикот од промената на каматните стапки. Попрецизно, овој показател покажува колку брзо промените на каматната стапка би влијаеле на трошокот на долгот, односно која е промената на вредноста на хартијата од вредност со фиксен приход како резултат од 1% промена на каматните стапки. Кај индикаторот искажан во години Duration од 5 години значи дека вредноста на хартијата од вредност би се зголемила за 5%, доколку каматните стапки се намалат за 1% и обратно.

Извор: Министерство за финансии

Министерство за финансии на Република Македонија
Сектор за управување со јавен долг

2.2 Секундарен пазар

2.2.1 Македонска берза

ПРЕГЛЕД НА ТРГУВАЊЕ СО ОБВРЗНИЦИ НА МАКЕДОНСКА БЕРЗА АД Скопје

Септември 2006 год.	Макс. (%)	Мин. (%)	Последна просечна дневна цена (%)	Последен датум на тргување	Обем (НВ во ЕВРА)	Промет (денари)	Промет (ЕВРА)	Принос до достасување на обврзниците
РМ01	87,30	87,10	87,20	26.09.06	394.985	21.071.427	344.457	8,09
РМДЕН01	84,30	84,30	84,30	28.09.06	7.478	385.741	6.304	7,97
РМДЕН02	83,10	82,20	82,60	28.09.06	165.022	8.353.785	136.575	7,83
РМДЕН03	81,40	80,10	81,18	29.09.06	674.663	33.224.372	543.080	7,65
РМДЕН04	80,00	79,50	79,85	29.09.06	433.894	21.196.040	346.502	7,50
РМДЕН05	80,00	78,50	79,95	29.09.06	721.930	35.094.327	573.693	6,83

Октомври 2006 год.	Макс. (%)	Мин. (%)	Последна просечна дневна цена (%)	Последен датум на тргување	Обем (НВ во ЕВРА)	Промет (денари)	Промет (ЕВРА)	Принос до достасување на обврзниците
РМ01	87,30	87,00	87,14	31.10.06	647.678	34.529.767	564.327	7,69
РМДЕН01	85,00	85,00	85,00	20.10.06	1.000	52.004	850	7,83
РМДЕН02	82,90	82,50	82,80	30.10.06	596.394	30.154.559	492.783	7,90
РМДЕН03	85,60	81,20	81,30	31.10.06	898.407	45.675.589	746.488	7,74
РМДЕН04	80,00	79,80	79,89	31.10.06	715.463	34.974.854	571.637	7,60
РМДЕН05	80,00	79,00	79,81	31.10.06	660.522	32.151.119	525.508	6,97

Извор: Македонска берза АД Скопје

СТРАНСКИ ИНВЕСТИТОРИ НА ОФИЦИЈАЛНИОТ ПАЗАР НА БЕРЗАТА ВО 2006 ГОДИНА

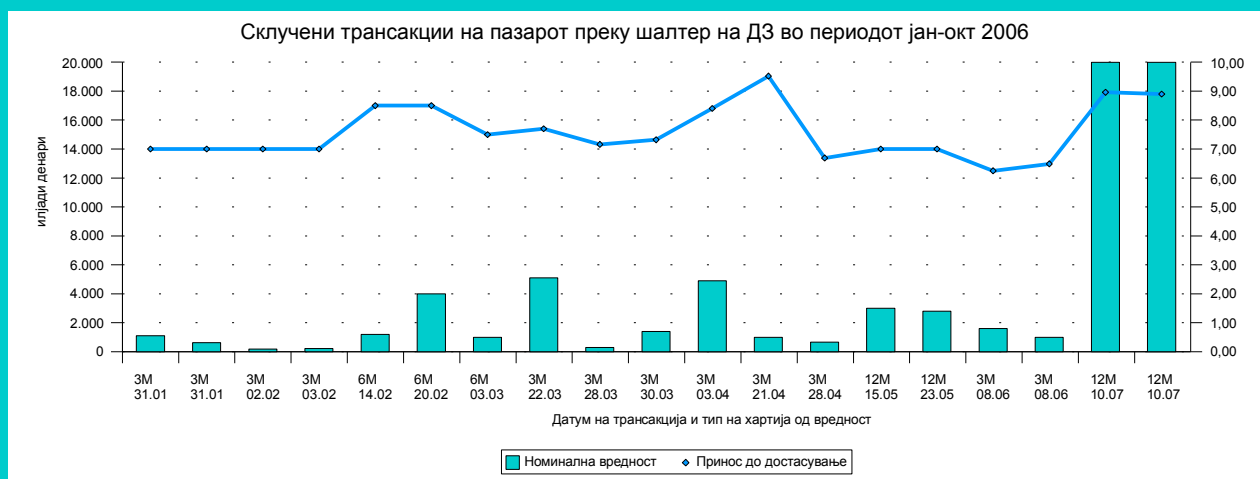
Странски инвеститори	јануари	февруари	март	април	мај	јуни	јули	август	септември	октомври
Обврзници*	11,28%	11,48%	11,22%	11,65%	11,70%	10,44%	10,46%	10,51%	10,46%	10,72%

* Состојба на крајот на секој месец, добиени од Централниот депозитар за хартии од вредност, а која се однесува на учество на странските инвеститори во вкупната номинална вредност на обврзниците на секундарниот пазар.

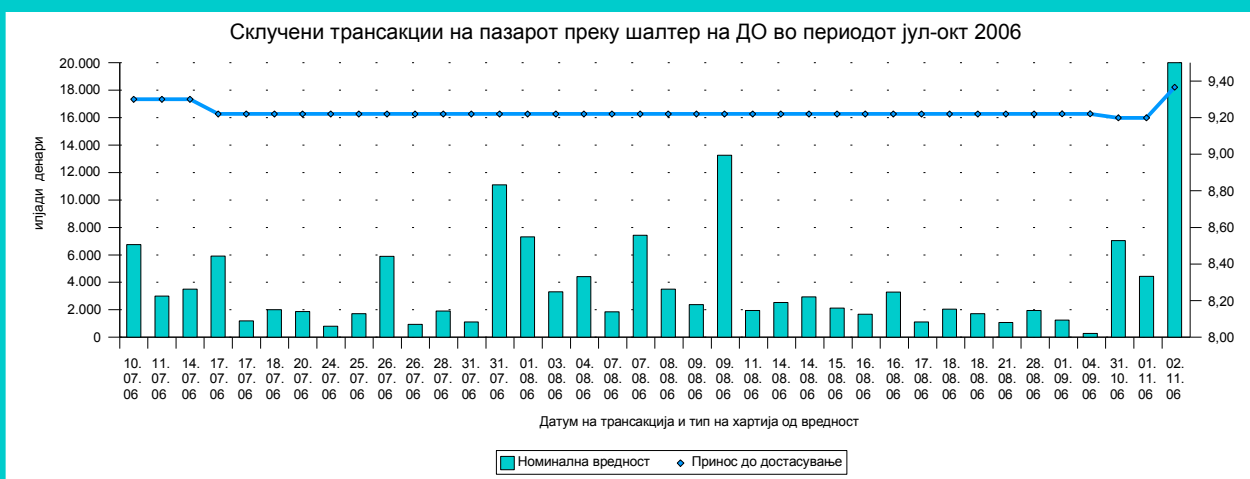

Министерство за финансии на Република Македонија
Сектор за управување со јавен долг

2.2.2 Пазар преку шалтер

Извор: НБРМ

Извор: НБРМ

Министерство за финансии на Република Македонија
Сектор за управување со јавен долг

**3 КАЛЕНДАР НА АУКЦИИ ЗА ЧЕТВРТ КВАРТАЛ ВО 2006 И
ПРВ КВАРТАЛ ВО 2007 ГОДИНА**

Квартал	Месец	Ознака на аукција	Датум на аукција	Датум на емисија	Датум на достасување	Денови - години на достасување	
IV	Октомври	DZ2006/19-90	10/10/06	12/10/06	10/01/07	90	
		DZ2006/10-181	10/10/06	12/10/06	11/04/07	181	
		DZ2006/20-91	24/10/06	25/10/06	24/01/07	91	
		DO2006/02-1008	26/10/06	30/10/06	30/10/08	02	
	Ноември	DZ2006/21-91	07/11/06	08/11/06	07/02/07	91	
		DZ2006/11-182	07/11/06	08/11/06	09/05/07	182	
		DZ2006/22-91	21/11/06	22/11/06	21/02/07	91	
		DO2006/03-1109	23/11/06	27/11/06	27/11/09	03	
	Декември	DZ2006/23-91	05/12/06	06/12/06	07/03/07	91	
		DZ2006/12-182	05/12/06	06/12/06	06/06/07	182	
		DZ2006/24-91	19/12/06	20/12/06	21/03/07	91	
		DZ2006/04-364	19/12/06	20/12/06	19/12/07	364	
	I	Јануари	DZ2007/01-91	09/01/07	10/01/07	11/04/07	91
			DZ2007/01-182	09/01/07	10/01/07	11/07/07	182
			DZ2007/02-91	23/01/07	24/01/07	25/04/07	91
			DZ2007/01-364	23/01/07	24/01/07	23/01/08	364
Февруари		DZ2007/03-91	06/02/07	07/02/07	09/05/07	91	
		DZ2007/02-182	06/02/07	07/02/07	08/08/07	182	
		DZ2007/04-91	20/02/07	21/02/07	23/05/07	91	
		DO2007/01-0209	22/02/07	26/02/07	26/02/09	02	
Март		DZ2007/05-91	06/03/07	07/03/07	06/06/07	91	
		DZ2007/03-182	06/03/07	07/03/07	05/09/07	182	
		DZ2007/06-91	20/03/07	21/03/07	20/06/07	91	
		DZ2007/02-364	20/03/07	21/03/07	19/03/08	364	
			DO2007/02-0310	22/03/07	26/03/07	26/03/10	03

Извор Министерство за финансии

Министерство за финансии на Република Македонија
Сектор за управување со јавен долг

4 ОВЛАСТЕНИ ДИРЕКТНИ УЧЕСНИЦИ (податоци, контакти и провизии)

	Назив	Адреса	Телефакс	Тел.број	Номинален износ	Провизија за државни записи-успешна понуда*	Провизија за државни обврзници-успешна понуда	Провизија за неуспешна понуда
1	Алфа банка АД Скопје	Даме Груев 1	3116-830 3135-206	3116-433	Било кој износ	0,10% (мин. 150 ден.)	0,10% (мин. 150 ден.)	
2	Еуростандард банка АД Скопје	27 Март бб.	3224-095	3228-444	Било кој износ	0,12% (мин. 300 ден.)	0,12% (мин.300 ден.)	300 ден.
3	Инвестбанка АД Скопје	Македонија 9/11	3135-367	3114-166				
3.1	Инвестбанка АД Скопје (за 3 месечни државни записи)				10,000-50,000 ден	200 ден. фиксно		
					60,000-100,000 ден	500 ден. Фиксно		
					110,000-500,000ден.	1,000 ден. Фиксно		
					510,000-1,000,000 ден.	1,500 ден. фиксно		
					1,010,000-5,000,000 ден.	0,14% (мин. 1,500 ден.)		
					5,010,000-10,000,000 ден.	0,12% (мин.7,000 ден)		
				Над 10,010,000 ден.	0,10% (мин. 12,000 ден.)			
3.2	Инвестбанка АД Скопје (за 6 месечни државни записи)				10,000-50,000 ден	300 ден. фиксно		
					60,000-100,000 ден	700 ден. фиксно		
					110,000-500,000ден.	1,300 ден. фиксно		
					510,000-1,000,000 ден.	2,000 ден. фиксно		
					1,010,000-5,000,000 ден.	0,16% (мин. 2,000 ден.)		
					5,010,000-10,000,000 ден.	0,14% (мин. 8,000 ден.)		
				Над 10,010,000 ден.	0,12% (мин. 14,000 ден.)			
3.3	Инвестбанка АД Скопје (државни обврзници)				10,000-50,000 ден		500 ден. фиксно	
					60,000-100,000 ден		1,000 ден. фиксно	
					110,000-500,000ден.		1,300 ден. фиксно	
					510,000-1,000,000 ден.		2,000 ден. фиксно	
					1,010,000-5,000,000 ден.		0,17% (мин. 2,500 ден.)	
					5,010,000-10,000,000 ден.		0,15% (мин. 7,500 ден.)	
				Над 10,010,000 ден.		0,13% (мин. 15,000 ден.)		
4	Интернационална приватна банка АД Скопје	27 март 1	3112-830 3134-060	3119-191 3124-288	До 200,000 ден. Над 200,000 ден.	200 ден. фиксно 0,10%	0,10%(мин. 200 ден.)	200 ден.
5	Извозна и кредитна банка АД Скопје	Партизански одреди, 3 блок 11	3122-393	3122-207	било кој износ	0,12%	0,12%	300 ден за ДЗ и 500 ден за ДО
6	Комерцијална банка АД Скопје	Димитар Влахов 4	3113-494	3107-107 3111-133	било кој износ	0,12% (мин.300 ден.)	0,12% (мин. 300 ден.)	300 ден.
7	Комерцијална инвестициона банка АД Куманово	Плоштад Нова Југославија б.б	031/420-061	031/475-100 031/426-455	било кој износ	0,12% (мин.200 ден.)	0,15% (мин.300 ден.)	200 ден. За ДЗ и 300 ден за ДО
8	Македонска банка АД Скопје	Бул. ВМРО, 3-12/2	3117-191	3117-111	До 730,000 ден.	800 ден. фиксно		
					730,000-27,270,000	0,11%		
					Над 27,270,000 ден.	30,000 ден. фиксно		
9	Охридска банка АД Охрид	Македонски просветители 19	046/254-130 046/254-133	046/206-600 046/265-330	Било кој износ	0,10%	0,10% (минимум 100 ден.)	100 ден. за ДО
10	Поштенска банка АД Скопје	Маркс Енгелс 3	3220-389 3163-054	3112-862 3163-354	Не работи со клиенти			
11	ПроКредит банка АД Скопје	Бул. Јане Сандански 109/а	3219-901	3219-900 3219-948	Било кој износ	0,12% (мин.300 ден.)	0,12% (мин.300 ден.)	
12	Силекс банка АД Скопје	Градски суд, блок	3114-891	3115-288	Било кој износ	500 ден. фиксно	0,12% (мин. 500 ден.)	500 ден.

Министерство за финансии на Република Македонија
Сектор за управување со јавен долг

	Назив	Адреса	Телефакс	Тел.број	Номинален износ	Провизија за државни записи-успешна понуда*	Провизија за државни обврзници-успешна понуда	Провизија за неуспешна понуда
		9. локал 5	3224-844	3115-880 3112-699			ден.)	
13	Стопанска банка АД Битола**	Добривоје Радосављевиќ 21	047/207-515 047/207-541 047/207-513	047/207-500	Било кој износ	0,1% (мин.200 ден.)	0,2%	200 ден. за ДЗ
14	Стопанска банка АД Скопје	11 Октомври 7	3114-503	3295-295	Било кој износ	0,11% (мин.400 ден.)	0,11% (мин.400 ден.)	250 ден.
15	ТТК Банка АД Скопје	Народен фронт 19/а	3236-444	3236-400	Било кој износ	0,10% (мин. 200 ден.)		200 ден
16	НЛБ Тутунска банка АД Скопје	12-та Ударна бригада, б.б	3105-630 3105-681	3105-601 3105-606 3105-694	Било кој износ	0,12% (мин. 300 ден.)	0,12%	300 ден
17	Македонска банка за поддршка на развојот АД Скопје	Вељко Влаховиќ 26	3239-688	3114-840 3115-844	Не работи со клиенти			
18	Универзална инвестициона банка АД Скопје	Максим Горки 6	3286-000 3130-448	3286-100	Било кој износ	0,12%	0,12%	
19	Т.Ц Зираат банкаси-подружница Скопје***	Железничка 8	3110-013	3111-337	Било кој износ	0,10% (мин.15 ЕУР максимум 400 ЕУР)	0,10% (мин.15 ЕУР максимум 400 ЕУР)	

*Податоците се обезбедени од комерцијалните банки во република Македонија и истите подлежат на промени согласно деловната политика на банките.
** Сите банки наплатуваат провизија на номиналниот износ освен Стопанска банка АД Битола која наплатува провизија на дисконтираниот износ
*** Износите прикажани во ЕУР се пресметуваат во денарска противвредност на денот на плаќање по курс на НБРМ.

Сите информации за провизиите на банките за купување на државните записи како и на државните обврзници во име на клиенти, Министерството за финансии на својата web страна www.finance.gov.mk редовно ги ажурира по добивање на известување од банките.

5 КОНТАКТИ

Име	Позиција	Телефон	E-mail
Маја Парнарџиева	Раководител на сектор за управување со јавен долг	02 3106 396	Maja.Parnargieva@finance.gov.mk
Ана Стојкова	Раководител на Front Office	02 3106 293	Ana.Stojkova@finance.gov.mk
Сања Манасијевиќ Манчева	Front Office	02 3106 171	Sanja.Manasijevic@finance.gov.mk
Дејан Николовски	Front Office	02 3106 381	Dejan.Nikolovski@finance.gov.mk
Дарко Блажевски	Front Office	02 3106 171	Darko.Blazevski@finance.gov.mk